

DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

www.parlament.md

15 decembrie 2016

E. G. nr. 99

Comisia protecție socială, sănătate și familie

AMENDAMENT

la proiectul legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative Nr. 470 din 05.12.2016

La articolul IV se propune excluderea aliniatului 2, care prevede abrogarea Art.29 din legea Nr. 489-XIV din 8 iulie 1999 privind sistemul public de asigurări sociale.

Argumentare:

În Nota informativă a proiectului autorii instituie posibilitatea necalculării pensiilor (privării de pensii) în cazul în care angajatorul nu a achitat contribuția datorată, fără a prevedea o argumentare corespunzătoare. Este de menționat faptul că controlul asupra calculării și achitării la timp a contribuției de către angajator este obligația directă a statului, prin intermediul autorităților publice de specialitate. Propunerea autorilor exonerează statul de efectele negative pe care le suferă bugetul în cazul în care autoritățile nu desfășoară un control adecvat și nu obligă angajatorul să transfere la timp contribuțiile. Astfel, statul acceptă să transfere toate consecințele incompetenței propriilor autorități/funcționari pe seama cetățenilor.

Deputații în Parlament:

Elena Iordăneanu

I. G. Iordăneanu

15 decembrie 2016

DR nr. 164

**Comisia protecție socială,
sănătate și familie**

**Amendament
la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative**

(nr.470 din 05.12.2016)

În conformitate cu prevederile art.65 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797-XIII din 02.04.1996, prezint următoarele amendamente pe marginea proiectului de lege sus-menționat:

La pct. 7 al proiectului, referitor la alin. (2), al art. 6 din Legea nr. 156/1998, propune expunerea lui în următoarea redacție:

„(2) Stagiul de cotizare al persoanelor angajate în baza contractului individual de muncă se calculează prin însumarea contribuțiilor individuale calculate și achitate în mărimile cotelor acestora stabilite de legislație și împărțirea acestei sume la 12. Rezultatul obținut se rotunjește pînă la o unitate după virgulă.”

Propoziția „Cuantumul minim lunar al contribuțiilor nu poate fi mai mic decît cuantumul contribuțiilor calculate din salariul minim lunar pe țară stabilit de legislație” urmează să fie exclusă, deoarece prin această prevedere asiguratul va fi sancționat de două ori. Or, în formula de calcul a venitului mediu asigurat valorizat, suma contribuțiilor individuale plătite pentru perioada „i” de cotizare urmează să fie luată în valoarea reală, numărul lunilor pentru care s-au calculat și s-au achitat contribuțiile individuale, conform datelor Registrului. Prin această prevedere va fi micșorat nefondat stagiul de cotizare și respectiv, cuantumul pensiei.

Nota explicativă la proiect nu conține motivul pentru care stagiul de cotizare urmează să se calculeze proporțional sumei achitate, în cazul în care suma anuală a contribuțiilor achitate este mai mică decît suma anuală a contribuțiilor calculate din cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real, stabilit de legislație.

**Deputat în Parlament
Oxana DOMENTI**

15 decembrie 2016

AG. nr. 25

Comisia protecție socială, sănătate și familie

Amendament

la proiectul de lege cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative

(nr. 470 din 05.12.16)

În conformitate cu prevederile art.59 din Regulamentul Parlamentului nr.797-XIII din 02.04.1996, se înaintează următorul amendament.

Articol unic. Se propune modificare la Articolul III al proiectului de lege nr.470 din 05.12.16, privind modificarea Legii nr.156 – XIV din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat (republicată în Monitorul Oficial al RM, 2004, nr.42-44, art.247), cu modificările și completările ulterioare, și anume:

Punctul 33 se expune într-o nouă redacție:

”Capitolul VI. Pensii pentru unele categorii de cetățeni

Articolul 43. Condițiile de stabilire a pensiilor pentru funcționarii publici

Asiguratul cu statut de funcționar public care a realizat stagiul de cotizare prevăzut la art. 42 alin. (1) și confirmă un stagiul de cotizare în serviciul public de cel puțin 15 ani beneficiază de dreptul la pensie la atingerea vârstei în tabelul nr. 2. Pensia se calculează în cuantum de 42% din venitul mediu lunar asigurat determinat conform art. 44.

Articolul 44. Determinarea venitului mediu lunar asigurat pentru calcularea pensiilor funcționarilor publici

Pensiile stabilite în conformitate cu art.43 se calculează din venitul mediu lunar asigurat realizat pentru ultimele 60 de luni de activitate în serviciul public.

Articolul 45. Condițiile de stabilire a pensiei pentru aleșii locali

Asiguratul care a activat cel puțin 8 ani în funcția de președinte, vicepreședinte al raionului (consiliului județean, comitetului executiv raional), primar (președinte al sovietașului orășenesc, sătesc), a atins vârsta de pensionare specificată la art.41 alin.(1) și a realizat stagiul de cotizare

prevăzut la art. 42 alin. (1) beneficiază de pensie calculată în cuantum de 42% din suma tuturor plăților lunare asigurate ale persoanei în exercițiu în funcția respectivă. Suma tuturor plăților lunare asigurate se determină la momentul stabilirii pensiei. Asiguratul cu statut de funcționar public care a realizat stagiul de cotizare prevăzut la art. 42 alin. (1) și confirmă un stagiul de cotizare în serviciul public de cel puțin 15 ani beneficiază de dreptul la pensie la atingerea vârstei specificate în tabelul nr. 2.”

Aliona GOȚA,

Deputat în Parlament

DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint 105

www.parlament.md

15 decembrie 2016

AG nr. 24

Comisia protecție socială, sănătate și familie

Amendament

la proiectul de lege cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative

(nr. 470 din 05.12.16)

În conformitate cu prevederile art.59 din Regulamentul Parlamentului nr.797-XIII din 02.04.1996, se înaintează următorul amendament.

Articol unic. Se propune modificare la Articolul III, pct.31, al proiectului de lege nr.470 din 05.12.16, privind modificarea Legii nr.156 – XIV din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat (republicată în Monitorul Oficial al RM, 2004, nr.42-44, art.247), cu modificările și completările ulterioare, și anume:

La articolul 41, aliniatul (1) va avea următorul cuprins:

” (1) Începând cu 1 iulie 2017, se stabilește vârsta standard de pensionare de 63 de ani pentru bărbați și 60 de ani de femei.”

Aliona GOTA,
Deputat în Parlament

16 decembrie 2016

OD nr. 164

**Comisia protecție socială,
sănătate și familie**

**Amendament
la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative**

(nr.470 din 05.12.2016)

În conformitate cu prevederile art.65 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797-XIII din 02.04.1996, prezint următoarele amendamente pe marginea proiectului de lege sus-menționat:

La punctul 16 . „Articolul 15¹. Pensie anticipată pentru limită de vârstă

Alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„ (1) Persoana care a realizat stagiul complet de cotizare, prevăzut la art.42 alin.(1), poate solicita stabilirea anticipată a pensiei pentru limită de vârstă la împlinirea vârstei standard de pensionare de 57 de ani pentru femei și 62 de ani pentru bărbați;”.

**Deputat în Parlament,
Oxana DOMENTI**

**Anexă la Raportul
Comisiei protecție socială, sănătate și familie**

**Sinteza
amendamentelor deputaților pe marginea proiectului de lege
pentru modificarea și completarea unor acte legislative
neincluse în Sinteza de bază, examinată de Comisie**

(nr.470 din 05.12.2016, lectura II)

Nr. crt.	*Textul părții constitutive a actului legislativ în vigoare care se propune a fi modificat, completat sau abrogat	Textul părții constitutive a actului legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului ui propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii, obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note
1	2	3	4	5	6	7
1.		<p><u>La art. III din proiect</u></p> <p><i>(Legea nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat):</i></p> <p><i>La punctul 16:</i></p> <p>Articolul 15'. Pensie anticipată pentru limită de vîrstă</p> <p>(1) Persoana care a realizat stagiul complet de cotizare, prevăzut la art.42 alin.(1),</p>	Deputatul Oxana DOMENTI	<p>Alineatul (1) va avea următorul cuprins:</p> <p>„ (1) Persoana care a realizat stagiul complet de cotizare, prevăzut la art.42 alin.(1), poate solicita stabilirea anticipată a pensiei pentru limită de vîrstă la împlinirea vîrstei standard de pensionare de 57 de ani pentru femei și 62 de ani pentru bărbați;”.</p>		

		<p>poate solicita stabilirea anticipată a pensiei pentru limită de vîrstă cu cel mult trei ani înainte împlinirii vârstei standard de pensionare de 65 de ani pentru bărbați și 62 de ani pentru femei.</p> <p>(2) La calcularea stagiului de cotizare, necesar acordării pensiei anticipate pentru limită de vîrstă, nu se iau în calcul perioadele necontributive, prevăzute la art.5 alin. (2) și art.50 alin.(1) lit. d) și e).</p> <p>(3) Cuanumul pensiei anticipate se stabilește în aceleași condiții în care se stabilește cel al pensiei pentru limită de vîrstă.</p> <p>(4) La data îndeplinirii cumulative a condițiilor pentru acordarea pensiilor pentru limită de vîrstă, prevăzute la art.15 alin.(1), la cerere, se acordă pensie pentru limită de vîrstă prin adăugarea perioadelor necontributive asimilate și celor contributive.”</p>				
2.	Articolul 6.	La pct. 7	Deputatul	La pct. 7 Se propune expunerea		

	<p>Calcularea stagiului de cotizare</p> <p>(2) Stagiul de cotizare al persoanelor angajate în baza contractului individual de muncă se calculează prin însumarea lunilor pentru care s-au plătit contribuții în mărimile stabilite de legislație și împărțirea acestei sume la 12. Rezultatul obținut se rotunjește până la o unitate după virgulă. <i>Cuantumul minim lunar al contribuțiilor nu poate fi mai mic decât cuantumul contribuțiilor calculate din salariul minim lunar pe țară stabilit de legislație.</i></p>		<p>Oxana DOMENTI</p>	<p>art.6 alin.(2) lui în următoarea redacție:</p> <p>„(2) Stagiul de cotizare al persoanelor angajate în baza contractului individual de muncă se calculează prin însumarea contribuțiilor individuale calculate și achitate în mărimile cotelor acestora stabilite de legislație și împărțirea acestei sume la 12. Rezultatul obținut se rotunjește până la o unitate după virgulă.”</p> <p>Propoziția „Cuantumul minim lunar al contribuțiilor nu poate fi mai mic decât cuantumul contribuțiilor calculate din salariul minim lunar pe țară stabilit de legislație” urmează să fie exclusă, deoarece prin această prevedere asiguratul va fi sancționat de două ori. Or, în formula de calcul a venitului mediu asigurat valorizat, suma contribuțiilor individuale plătite pentru perioada „i” de cotizare urmează să fie luată în valoarea reală, numărul lunilor pentru care s-au calculat și s-au achitat contribuțiile individuale, conform datelor Registrului. Prin această prevedere va fi micșorat nefondat stagiul de cotizare și respectiv, cuantumul pensiei.</p> <p>Nota explicativă la proiect nu conține motivul pentru care stagiul de cotizare urmează să se calculeze proporțional sumei achitate, în cazul în care suma anuală a contribuțiilor achitate este mai mică decât suma anuală a</p>	
--	--	--	----------------------	--	--

				contribuțiilor calculate din cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real, stabilit de legislație.		
3	<p>9. La articolul 8:</p> <p>„(3) Pentru perioadele specificate la art.5 alin.(2) lit.a), b), d) și e), la determinarea venitului mediu lunar asigurat începînd cu 1 ianuarie 1999 se ia în considerare salariul minim lunar pe țară la data calculării pensiei. Pentru perioadele specificate la art.5 alin.(2) lit.a') și f), la determinarea venitului mediu lunar asigurat începînd cu 1 ianuarie 1999 se ia în considerare salariul mediu lunar pe țară la data calculării pensiei.”;</p>	La pct. 9	Deputatul Oxana DOMENTI	În art.9, alin.(3) se propune de a înlocui cuvîntul „minim” prin cuvîntul „mediu”.		
4.	<p>9. La articolul 8:</p> <p>„(3) Pentru</p>	La punctul 9	Deputat Liliana PALIHOVICI	Art.8 aliniatul (3) se modifică după cum urmează:		

	<p>perioadele specificate la art.5 alin.(2) lit.a), b), d) și e), la determinarea venitului mediu lunar asigurat începând cu 1 ianuarie 1999 se ia în considerare salariul minim lunar pe țară la data calculării pensiei. Pentru perioadele specificate la art.5 alin.(2) lit.a¹) și f), la determinarea venitului mediu lunar asigurat începând cu 1 ianuarie 1999 se ia în considerare salariul mediu lunar pe țară la data calculării pensiei.”;</p>			<p>„(3) Pentru perioadele specificate la art. 5 alin.(2), lit. a), d) și e) la determinarea venitului mediu lunar asigurat începând cu 1 ianuarie 1999 se ia în considerare salariul mediu lunar pe țară la data calculării pensiei. Pentru perioadele specificate la art. 5 alin.(2), lit. a¹) și f), la determinarea venitului mediu lunar asigurat începând cu 1 ianuarie 1999 se ia în considerare salariul mediu lunar pe țară la data calculării pensiei. Pentru perioadele specificate la art. 5 alin.(2), lit. b) la determinarea bazei de calcul al pensiei, se ia în considerare venitul mediu lunar asigurat în ultimele 12 luni calendaristice premergătoare lunii în care riscul asigurat s-a produs.”</p>		
5.	<p>Articolul 29. Neafectarea plății drepturilor cuvenite asiguraților Nedepunerea contribuției de asigurări sociale de către angajator nu afectează plata drepturilor cuvenite</p>	<p><u>Art. IV. Legea Nr. 489-XIV din 8 iulie 1999 privind sistemul public de asigurări sociale.</u></p>	<p>Deputatul Elena Gudumac</p>	<p>Se propune excluderea alineatului 2, care prevede abrogarea Art.29 din legea Nr. 489-XIV din 8 iulie 1999 privind sistemul public de asigurări sociale. <u>Argumentare:</u> În Nota informativă a proiectului autorii instituie posibilitatea necalculării pensiilor (privării de pensii) în cazul în care angajatorul nu a achitat contribuția datorată, fără a</p>		

	asiguraților.			prevedea o argumentare corespunzătoare. Este de menționat faptul că controlul asupra calculării și achitării la timp a contribuției de către angajator este obligația directă a statului, prin intermediul autorităților publice de specialitate. Propunerea autorilor exonerează statul de efectele negative pe care le suferă bugetul în cazul în care autoritățile nu desfășoară un control adecvat și nu obligă angajatorul să transfere la timp contribuțiile. Astfel, statul acceptă să transfere toate consecințele incompetenței propriilor autorități/funcționari pe seama cetățenilor.		
6.	25. La articolul 33: alineatul (1) se completează cu litera c) cu următorul cuprins: „c) persoanelor care continuă să activeze după realizarea dreptului la pensie pentru limită de vîrstă.”; „(4 ¹) Pensionarii, care activează sau au activat în cîmpul	Articolul VII. – Dispoziții tranzitorii și finale (3) Punctul 25 din articolul III, în partea ce ține de articolul 33 alineatul (1) litera c) și alineatul (4 ¹), se aplică în cazul pensiilor pentru limită de vîrstă stabilite începînd cu 1 ianuarie 2017.	Deputatul Oxana DOMENTI	Se propune excluderea alin.3 din Art. VII Dispoziții tranzitorii și finale. Aceasta va permite de a beneficia de reexaminarea dreptului la pensie și pentru		

	<p>muncii după realizarea dreptului la pensie pentru limită de vîrstă în condițiile prezentei legi pot solicita reexaminarea pensiei nu mai des decît o dată la doi ani, cu condiția că pensia calculată conform formulelor din Anexele, parte integrantă a prezentei legi este mai mare ca pensia aflată în plată.”*</p> <p>*varianta acceptaă de Guvern pe dat de 14 decembrie curent</p>					
--	---	--	--	--	--	--

Președinta Comisiei
Oxana DOMENTI

DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

www.parlament.md

16 decembrie 2016

DA nr. 168

**Comisia protecție socială,
sănătate și familie**

Amendament la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative

(nr.470 din 05.12.2016)

În conformitate cu prevederile art.65 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797-XIII din 02.04.1996, prezint următoarele amendamente pe marginea proiectului de lege sus-menționat:

La punctul 9 din proiect:

În art.8, alin.(3) se propune de a înlocui cuvântul „minim” prin cuvântul „mediu”. Aceasta va permite acordarea unor garanții sociale sporite unor categorii de beneficiari.

**Deputat în Parlament
Oxana DOMENTI**

12 decembrie 2016

S.C. nr. 608

Comisia Protecție Socială, Sănătate și Familie

În baza prevederilor articolului 59 din Regulamentul Parlamentului, propun următorul amendament la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr.470 din 05.12.2017:

La Articolul VII. – Dispoziții tranzitorii și finale

Se propune a fi completat cu un nou alineat (6) în următoarea redacție:

” (6) Prevederile prezentei legi nu se aplică funcționarilor publici care la momentul intrării în vigoare a prezentei legi au realizat stagiul de cotizare de 33 de ani și de cel puțin 15 ani de funcționat public.

Funcționarii publici menționați mai sus vor realiza dreptul la pensie în conformitate cu prevederile în vigoare a Capitolelor V și VI din Legea nr. 156 din 14.10.1998, până la momentul adoptării prezentei Legi.”

Prezentul amendament va asigura respectarea drepturilor cetățenilor, garantate de către stat stipulate în Constituția Republicii Moldova. Prevederile proiectului de lege nr.470 din 05.12.2016 aduc atingere funcționarilor publici care au realizat un stagiul de funcționar public, stabilit prin lege, dar modificat prin Legea nr. 56 din 09.06.2011. prevederile căreia au stabilit majorarea stagiului de cotizare și a vârstei de pensionare de la 52 de ani la 57 de ani pentru femei și de la 57 la 62 de ani pentru bărbați. Astfel, prevederile propuse nu corelează cu principiul constituțional ”drept dobândit - drept realizat” și vin în contradicție cu principiul universalității drepturilor și libertăților, garantat de art.15; egalității persoanelor în fața legii și a autorităților publice, garantat de art.16 alin.(2); neretroactivității legii statuat de art.22, prin restrângerea drepturilor deja dobândite. De asemenea, se încalcă și principiul caracterului de excepție al restrîngerii drepturilor și libertăților fundamentale garantat de art.54 din Constituția Republicii Moldova.

Ștefan CREANGĂ
Președintele Comisiei

13 decembrie 2016

OD nr. 161

**Comisia protecție socială,
sănătate și familie**

**Amendament
la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative**

(nr.470 din 05.12.2016)

În conformitate cu prevederile art.65 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797-XIII din 02.04.1996, prezint următoarele amendamente pe marginea proiectului de lege sus-menționat:

1. La art. III. Legea nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat:

1.1. La pct. 6 din proiect (**art. 5 la alin. (2), lit. b**) din Lege se propune după cuvintele „de către unul din părinți” de completat cu sintagma cu următorul cuprins: „, , **bunicul, bunica, o altă rudă care se ocupă nemijlocit de îngrijirea copilului**” mai departe după text, deoarece art.18 alin. (2) din Legea privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale nr. 289 din 22.07.2004 stipulează că de indemnizație lunară pentru creșterea copilului beneficiază, la cerere, opțional: unul dintre părinți, bunelul, bunica, o altă rudă care se ocupă nemijlocit de îngrijirea copilului, precum și tutorele, dacă sînt persoane asigurate și îndeplinesc condițiile de realizare a stagiului de cotizare prevăzute la art. 6 alin. (1), (2) sau (3).

1.2. La punctul 9 din proiect (art.8, alin.(1')):

Se propune substituirea cuvintelor „începînd cu 1 ianuarie 1999” prin cuvintele „pentru toată perioada de activitate” pe tot parcursul articolului în scopul valorizării veniturilor pentru toată perioada de activitate a pensionarilor, inclusiv în perioada de pînă la 1 ianuarie 1999, așa cum este prevăzut în *art.8 alin. (1) din Lege*.

1.3. A exclude **punctul 13** din proiect în scopul păstrării formulei actuale de calcul al coeficientului de indexare al pensiilor (**art.13 din Lege**). În scopul îmbunătățirii nivelului de trai al pensionarilor prin actualizarea mai rapidă a valorii

pensiilor, cât și a diminuării operative a efectelor negative al creșterii prețurilor, se propune instituirea practicii de indexare a pensiilor de două ori pe an. În acest scop se propune completarea *art. 13 din Lege*.

Punctul 13 va avea următoarea redacție:

„**Art.13** se completează cu alineatul (2) și (3) cu următorul cuprins:

(2) O a doua indexare în același an se va realiza în cazul în care indicele prețurilor de consum în primul semestru al anului în curs, constituie cel puțin 105% în raport cu cel stabilit la începutul anului. Cea de-a doua indexare se va efectua la 1 octombrie, cu un coeficient de indexare care constituie cel puțin 50% din creșterea prețurilor de consum, înregistrată în primul semestru al anului în curs, indexării fiind supusă numai partea de pensie achitată din mijloacele bugetului asigurărilor sociale de stat;

(3) În cazul în care pensiile se indexează de două ori pe an, indexarea din 1 octombrie va fi luată în calcul la următoarea indexare din 1 aprilie;

Alineatul (2) va deveni alineatul (4) și va avea următorul cuprins:

„ (4) Diferența prevăzută la art.12 alin.(3) se indexează anual, suma rezultată din indexare fiind achitată din mijloacele bugetului de stat.”

1.4. Se propune excluderea **punctul 14** din proiect (privitor la *art.14* din Lege).

Consider necesară păstrarea vîrstelor de pensionare, cât și a stagiilor de cotizare necesare obținerii dreptului la pensie pentru limită de vîrstă în formula actuală. Datele statistice relevă faptul, că speranța de viață în Republica Moldova este mai mică decît în țările europene, la care fac trimitere autorii proiectelor.

1.5. Articolul 14 va avea următorul cuprins:

„ **Articolul 14.** Pensia de bază

(1) Pensia de bază se acordă beneficiarilor de pensie contributivă pentru limită de vîrstă stabilită în condițiile prevăzute la art. 15 din prezenta lege.”

(2) Quantumul pensiei de bază se va stabili anual prin legea bugetului de stat.

(3) Quantumul pensiei de bază se majorează în funcție de posibilitățile bugetului de stat. Cheltuielile suplimentare prevăzute în acest scop vor fi reflectate separat în bugetul de stat.”

Introducerea pensiei de bază va perfecționa modalitatea de stabilire și calcul al pensiilor pentru limită de vîrstă prin combinarea mecanismului contributiv actual de calcul al pensiilor pentru limită de vîrstă, bazat pe venitul mediu lunar asigurat din toată perioada de activitate, cu mecanismul necontributiv, caracteristic suportului financiar de stat, se propune instituirea *pensiei de bază*.

1.6. După art. 14 se introduce un articol nou - **Articolul 14¹**, cu următorul cuprins:

„**Articolul 14¹** Condițiile de stabilire a pensiei de bază

Pensia de bază se stabilește la împlinirea vîrstelor prevăzute la art.41, cu condiția deținerii cetățeniei Republicii Moldova timp de, cel puțin, 15 ani.”

1.7. Se propune excluderea **punctului 15** din proiect (**art.15** din Lege – a se vedea motivele de la **punctul 1.3.**); La **articolul 15:**

1) va avea următoarea denumire:

„**Articolul 15.** Condițiile de stabilire a pensiei contributive pentru limită de vîrstă”.

2) în alin. (1), cuvintele „pensia integrală pentru limită de vîrstă” se substituie prin cuvintele „pensia contributivă integrală pentru limită de vîrstă”.

1.8. La punctul 16 din proiect (art.15¹ din Lege):

a) se propune substituirea sintagmei „trei ani” prin sintagma „cinci ani”:

b) se propune substituirea cuvintelor „de 65 de ani pentru bărbați și 62 de ani pentru femei” prin cuvintele „la data solicitării stabilirii anticipate a pensiei”.

1.9. La art.16:

1) va avea următoarea denumire:

„ **Articolul 16.** Calcularea pensiei contributive pentru limită de vîrstă”.

2) în alin. (1) cuvintele „Cuantumul integral al pensiei pentru limită de vîrstă” se substituie prin cuvintele „Cuantumul integral al pensiei contributive pentru limită de vîrstă”.

3) în alin. (4) cuvintele „Formulele de calcul al pensiei pentru limită de vîrstă” se substituie prin cuvintele „Formulele de calcul al pensiei contributive pentru limită de vîrstă”.

1.10. În scopul respectării garanțiilor constituționale dobîndite ale persoanelor cu dizabilități, se propune excluderea **punctul 19** din proiect (**art.20, alin.(1), tabelul 1** din Lege);

1.11. La punctul 25 (art.33 din Lege):

Se propune următoarea redacție a alin. (4¹):

„(4¹) Pensionarii, care activează sau au activat în cîmpul muncii după realizarea dreptului la pensie pentru limită de vîrstă în condițiile prezentei legi pot solicita reexaminarea pensiei nu mai des decît o dată la doi ani, cu condiția că pensia calculată este mai mare ca pensia aflată în plată.”

1.12. Se propune excluderea **punctelor 31 și 32** din proiect (**art.41 și 42** din Lege) pe motivele menționate la **punctul 1.3.**;

1.13. La punctul 35 din proiect(art.52¹ din Lege):

a) Se propune substituirea cuvintelor „începînd cu 1 ianuarie 1999” prin cuvintele „pentru toată perioada de activitate” în alin.(1) (a se vedea motivele de la **punctul 1.1.**);

b) se propune excluderea alineatului (3), pe motiv că valorizarea pensiilor trebuie să fie aplicată tuturor pensionarilor și nu doar celor, care s-au pensionat în anii 2001-2008, după cum este prevăzut în proiect.

1.14. La punctul 39 din proiect

1) În **Anexele nr.nr.1-4** din Lege se propune în formulele de calcul ale pensiilor să fie inclusă componenta „**pensia de bază**”.

2) La **pct. 39** din proiect (**Anexei nr. 4**) se propune excluderea din proiect, deoarece insistăm asupra calculării pensiilor din toate veniturile acumulate pe perioada activității. De asemenea, este dificil de a stabili „*Coeficientul nivelului profesional*”, deoarece nu se utilizează categoriile de calificare (mai cu seamă în cazul aplicării sistemelor netarifare de salarizare), precum și faptul că o persoană poate activa pe parcursul vieții profesionale în mai multe funcții.

1.15. La articolul 53:

1) va avea următoarea denumire:

„**Articolul 53.** Calcularea pensiei contributive pentru limită de vîrstă”

2) în alin. (1), cuvintele „Pensia integrală pentru limită de vîrstă” se substituie prin cuvintele „Pensia contributivă pentru limită de vîrstă”.

2. La art. IV. Legea nr. 489-XIV din 8 iulie 1999 privind sistemul public de asigurări sociale

În scopul protejării drepturilor salariaților și neadmiterea punerii pe umerii lor a responsabilității angajatorilor de virare a contribuțiilor de asigurări sociale la buget, se propune excluderea **punctul 2** din proiect (**art.29** din Lege).

3. La art. VII. – Dispoziții tranzitorii și finale

Se propune substituirea cuvintelor „articolul 46², intră în vigoare la 1 ianuarie 2018” prin cuvintele „articolul 44, intră în vigoare la 1 ianuarie 2022, iar articolul 46², intră în vigoare la 1 ianuarie 2018.

**Deputat în Parlament
Oxana DOMENTI**

13 decembrie 2016

AR nr. 173

Comisia protecție socială, sănătate și familie

Amendament

la proiectul de lege nr. 470 din 05.12.2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative

1. La articolul III punctul 26, după alineatul (5), se introduce alineatul (6), cu următorul conținut:

„(6) Prevederile alin. (5) nu se aplică pensiilor achitate judecătorilor de la bugetul asigurărilor sociale în baza hotărîrilor judecătorești irevocabile la ziua adoptării prezentei legi. ”

Argumentare:

La punctul 26, din articolul III în redacția prezentată de Guvern nu se ține cont de faptul că în unele cazuri, pensiile judecătorilor sunt achitate de la bugetul asigurărilor sociale în baza hotărîrilor judecătorești irevocabile pînă la ziua adoptării prezentei legi. În asemenea situații, modificarea propusă de Guvern intră în contradicție directă cu prevederile constituționale și convenționale.

Astfel, potrivit articolului 120 din Constituția Republicii Moldova este proclamat caracterul obligatoriu al sentințelor și al altor hotărîri judecătorești definitive și anume: „Este obligatorie respectarea sentințelor și a altor hotărîri definitive ale instanțelor judecătorești, precum și colaborarea solicitată de acestea în timpul procesului, al executării sentințelor și a altor hotărîri judecătorești definitive.”.

În baza art. 6 § 1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului este garantat dreptul la un proces echitabil, iar conform jurisprudenței constante a Curții Europene a Drepturilor Omului, executarea hotărîrii judecătorești este parte integră a procesului echitabil (CAUZA BANCA VIAS c. MOLDOVEI din 6 noiembrie 2007; CAUZA BISERICA ADEVĂRAT ORTODOXĂ DIN MOLDOVA ȘI ALȚII c. MOLDOVEI din 27.02.2007 și altele).

Sunt relevante și Hotărârile Curții Constituționale nr.4 din 27.01.2000 și nr.27 din 20.12.2011, în care sunt relevate următoarele aspecte:

1. Într-o serie de hotărâri ale sale Curtea Constituțională a abordat aspectul juridic al problemei privind statutul judecătorilor, consfințit în Constituție, și a garanțiilor sociale ale independenței lor. Astfel, în Hotărârea nr. 19 din 29 aprilie 1999, Curtea Constituțională a recunoscut drept neconstituționale prevederile art. 52 și Anexa nr. 23 la Legea bugetului pe anul 1999 nr. 216-XIV din 12 decembrie 1998, potrivit cărora în anul 1999 a fost suspendată integral sau parțial acțiunea actelor normative ce prevăd unele garanții sociale pentru colaboratorii poliției, militari, procurori, funcționarii publici, judecători, precum și pentru alte categorii de lucrători. Prin această hotărâre a fost recunoscută neconstituțională și suspendarea acțiunii art. 32 alin. (2) din Legea cu privire la statutul judecătorului, care prevedea că pensia pentru vechime în muncă se plătește integral judecătorului în funcție. Recunoscând drept neconstituționale art. 52 și Anexa nr. 23 la Legea bugetului pe anul 1999 nr. 216-XIV din 12 decembrie 1998, Curtea Constituțională, printre alte argumente, a menționat că prevederile legii privind stabilirea unor garanții materiale ale independenței judecătorului trebuie să corespundă înaltului său statut, să fie asigurate și să se respecte necondiționat. La adoptarea unor legi noi și a altor acte juridice este inadmisibil de a diminua protecția juridică a statutului judecătorului, consfințit în Legea cu privire la statutul judecătorului.

2. La fel, din jurisprudența Curții Constituționale, rezultă că un drept social poate fi obiectul protecției constituționale garantate de art.46 din Constituție și, respectiv, art.1 din Protocolul nr.1 la Convenția Europeană, numai în cazul când dreptul social respectiv este dobândit și are o valoare economică. Aplicativ la prezenta cauză, un drept patrimonial dobândit ar însemna dreptul la pensia ce se află în plată, care deja are o valoare economică și, astfel, constituie un drept de proprietate al persoanei.

În același timp, în temeiul Legii nr.87 din 21.04.2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, a fost instituit un remediu național care să asigure executarea hotărârilor judecătorești irevocabile.

*Prin urmare, în cazul adoptării modificărilor propuse de Guvern, se vor crea condiții pentru chemarea statului în judecată cu cerințe de încasare, pentru neexecutarea hotărârilor, a unor sume care vor depăși substanțial cuantumul de 50% a **pensiilor judecătorilor achitate prin hotărâri judecătorești irevocabile**, mărimea cărora se preconizează a fi revizuită.*

Astfel, amendamentul propus va exclude premisele de declanșare a litigiilor contra statului.

*2 Muls / A. REȘETNICOV /
Bal... / Y. Balmoz / Bal...
/ B. Golovici /*

DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

www.parlament.md

12 decembrie 2016

P.S. nr. 53

Doamnei Oxana DOMENTI

Comisia protecție socială, sănătate și familie

Amendament

la proiectul de lege cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative

(nr. 470 din 05.12.16)

În conformitate cu prevederile art.59 din Regulamentul Parlamentului nr.797-XIII din 02.04.1996, se înaintează următorul amendament.

Articol unic. Se propune modificare la Articolul III, pct.31, al proiectului de lege nr.470 din 05.12.16, privind modificarea Legii nr.156 – XIV din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat (republicată în Monitorul Oficial al RM, 2004, nr.42-44, art.247), cu modificările și completările ulterioare, și anume:

La articolul 41, aliniatul (1) va avea următorul cuprins:

” (1) Începând cu 1 iulie 2017, se stabilește vârsta standard de pensionare de 63 de ani pentru bărbați și femei.”

Petru ȘTIRBATE,

Deputat în Parlament

14 decembrie 2016

VS nr. 49

**Comisiei protecție
socială, sănătate și familie**

**Amendament
la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative
(nr.470 din 05.12.2016)**

În conformitate cu prevederile art.65 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797-XIII din 02.04.1996, prezint următoarele amendamente pe marginea proiectului de lege sus-menționat:

La art. III. Legea nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat:

1. la punctul 6 din proiect, la art. 5, alin. (3), după lit. b) se completează cu lit. d);

Conform proiectului de lege, se propune introducerea unei noi perioade necontributive și anume, perioada de îngrijire a unui copil cu dizabilitate severă sub vârsta de 18 ani, unuia dintre părinți, tutorelui, curatorului, pînă la angajarea în funcție de asistent personal. Astfel, amendamentul propus va spori protecția socială în astfel de cazuri prin includerea acestor perioade necontributive în stagiul de cotizare, indiferent de durată.

La Art. IV. Legea nr. 489-XIV din 8 iulie 1999 privind sistemul public de asigurări sociale:

La articolul 21, alineatele (3) și (4) se abrogă;

Totodată se propune modificarea Legii nr. 289 -XV din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale după cum urmează:

La articolul 7, alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Venitul asigurat pentru lunile incluse în calcul la determinarea bazei de calcul al indemnizațiilor de asigurări sociale nu poate depăși suma a 5 salarii medii lunare prognozate pe economie pentru anul respectiv înmulțită la 12 sau la numărul de luni în care persoana a realizat venit asigurat. În cazul în care în calcul se include anul calendaristic incomplet, venitul asigurat se plafonează reieșind din numărul de luni în care s-a realizat venitul asigurat pentru anul respectiv.

Salariul mediu lunar prognozat pe economie se aprobă de Guvern.”

Valentina STRATAN,
Deputat în Parlament
Vicepreședinte al Comisiei protecție socială, sănătate și familie

15 Decembrie 2016

LP nr. 28

**Comisia protecție socială,
sănătate și familie**

Amendament

la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative

(nr. 470 din 05.12.2016)

În temeiul art. 59 alin. (1) al Regulamentului Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797-XIII din 02.04.1996, propun următorul amendament:

1. La Art. III, pct. 9, art.8 aliniatul (3) se modifică după cum urmează:

„(3) Pentru perioadele specificate la art. 5 alin.(2), lit. a), d) și e) la determinarea venitului mediu lunar asigurat începând cu 1 ianuarie 1999 se ia în considerare salariul mediu lunar pe țară la data calculării pensiei. Pentru perioadele specificate la art. 5 alin.(2), lit. a¹) și f), la determinarea venitului mediu lunar asigurat începând cu 1 ianuarie 1999 se ia în considerare salariul mediu lunar pe țară la data calculării pensiei. Pentru perioadele specificate la art. 5 alin.(2), lit. b) la determinarea bazei de calcul al pensiei, se ia în considerare venitul mediu lunar asigurat în ultimele 12 luni calendaristice premergătoare lunii în care riscul asigurat s-a produs.”

Liliana PALIHOVICI
Deputat în Parlament

15 Decembrie 2016

LP nr. 28

**Comisia protecție socială,
sănătate și familie**

Amendament

la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative

(nr. 470 din 05.12.2016)

În temeiul art. 59 alin. (1) al Regulamentului Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797-XIII din 02.04.1996, propun următorul amendament:

1. La Art. III, pct. 9, art.8 aliniatul (3) se modifică după cum urmează:

„(3) Pentru perioadele specificate la art. 5 alin.(2), lit. a), d) și e) la determinarea venitului mediu lunar asigurat începând cu 1 ianuarie 1999 se ia în considerare salariul mediu lunar pe țară la data calculării pensiei. Pentru perioadele specificate la art. 5 alin.(2), lit. a¹) și f), la determinarea venitului mediu lunar asigurat începând cu 1 ianuarie 1999 se ia în considerare salariul mediu lunar pe țară la data calculării pensiei. Pentru perioadele specificate la art. 5 alin.(2), lit. b) la determinarea bazei de calcul al pensiei, se ia în considerare venitul mediu lunar asigurat în ultimele 12 luni calendaristice premergătoare lunii în care riscul asigurat s-a produs.”

Liliana PALIHOVICI
Deputat în Parlament

Pr. 470/05.12.16
CPS

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 31-11-04-810

Chișinău

„14” decembrie 2016

Biroul Permanent al Parlamentului

În temeiul articolului 58 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797-XIII din 2 aprilie 1996, se prezintă Avizul asupra amendamentelor înaintate la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (inițiativa legislativă nr.470 din 5 decembrie 2016), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1339 din 14 decembrie 2016.

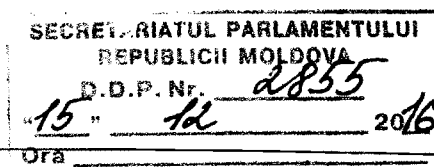
Anexă:

1. Hotărârea Guvernului (în limba română – 1 filă)
2. Avizul asupra amendamentelor la proiectul de lege (în limba română – 3 file).

Secretar general al Guvernului

Lilia PALII

ex.Bogdan L.,
tel. 022250446

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373-22-250104

Fax:
+ 373-22-242696

Parlamentul Republicii Moldova

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. 1339
din 14 decembrie 2016
Chișinău

**Pentru aprobarea Avizului asupra amendamentelor
înaintate la proiectul de lege pentru modificarea și
completarea unor acte legislative**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului Avizul asupra amendamentelor înaintate la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Prim-ministru

PAVEL FILIP

Contrasemnează:

Ministrul muncii, protecției
sociale și familiei

Stela Grigoraș

Ministrul finanțelor

Octavian Armașu

Ministrul justiției

Vladimir Cebotari

Aprobat
prin Hotărîrea Guvernului nr. 1339
din 14 decembrie 2016

AVIZ
asupra amendamentelor înaintate la proiectul de lege
pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Guvernul a examinat amendamentele înaintate de către deputații în Parlament la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative și comunică următoarele.

1. Amendamentul **O.D. nr. 161 din 13 decembrie 2016** referitor la art. III (Legea nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat).

- Propunerile stipulate la punctele 1.1–1.10 și la punctele 1.12–1.15 nu se susțin, deoarece condiționează identificarea mijloacelor financiare suplimentare de la bugetul public, al căror cost nu a fost estimat. Or, potrivit prevederilor art. 131 alin. (6) din Constituția Republicii Moldova, nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare și, potrivit dispozițiilor art. 20 lit. d) din Legea nr. 780-XV din 27 decembrie 2001 privind actele legislative, în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură, proiectul de act normativ trebuie să fie însoțit de fundamentarea economico-financiară.

- Modificarea propusă la punctul 1.11, în partea ce ține de art. 33 din Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat cu privire reexaminarea pensiei, se susține și va avea următorul cuprins:

„(4¹) Pensionarii care activează sau au activat în câmpul muncii după realizarea dreptului la pensie pentru limită de vîrstă în condițiile prezentei legi pot solicita reexaminarea pensiei nu mai des decît o dată la doi ani, cu condiția că pensia calculată conform formulelor din anexe, parte integrantă a prezentei legi, este mai mare ca pensia aflată în plată.”

2. Amendamentul **O.D. nr. 161 din 13 decembrie 2016**, referitor la art. IV (Legea nr. 489-XIV din 8 iulie 1999 privind sistemul public de asigurări sociale) și art. VII (Dispoziții tranzitorii și finale) nu se susțin. Orice drept de asigurări sociale se determină corelativ contribuțiilor de asigurări sociale achitate în bugetul asigurărilor sociale de stat.

3. Amendamentul **Șt. C. nr.608 din 12 decembrie 2016**, referitor la completarea art. VII „Dispoziții tranzitorii și finale” din proiect cu alineatul (6), se susține în următoarea formulare:

„(6) Prevederile prezentei legi nu se aplică funcționarilor publici care, la momentul intrării în vigoare a prezentei legi, au realizat stagiul de cotizare de 33

de ani pentru bărbați și de 30 de ani pentru femei și de cel puțin 15 ani în serviciul public. Funcționarii publici menționați mai sus vor realiza dreptul la pensie în conformitate cu prevederile în vigoare a capitolului V și VI din Legea nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998, pînă la momentul adoptării prezentei legi.

Totodată, prevederile capitolului V și VI din Legea nr. 156-XIV din 14.10.1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat se propun a fi incluse într-o anexă suplimentară la lege. Această propunere este necesară pentru determinarea dreptului în procesul de stabilire a pensiilor.”

4. Amendamentul **P. S. nr. 53 din 12 decembrie 2016**, referitor la modificarea pct. 31 din art. III (Legea nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat) din proiect, se susține în următoarea formulare:

„31. La articolul 41:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Începînd cu 1 iulie 2019, se stabilește vîrsta standard de pensionare de 63 de ani pentru bărbați și începînd cu 1 iulie 2028 vîrsta standard de pensionare de 63 de ani pentru femei. Atingerea acestor vîrste se realizează prin creșterea anuală a vîrstelor standard de pensionare, conform eșalonării prevăzute în tabelul nr.2.

Tabelul 2

De la 1 iulie	Vîrsta standard de pensionare	
	Bărbați	Femei
1	2	3
2017	62 ani 4 luni	57 ani 6 luni
2018	62 ani 8 luni	58 ani
2019	63 ani	58 ani 6 luni
2020	63 ani	59 ani
2021	63 ani	59 ani 6 luni
2022	63 ani	60 ani
2023	63 ani	60 ani 6 luni
2024	63 ani	61 ani
2025	63 ani	61 ani 6 luni
2026	63 ani	62 ani
2027	63 ani	62 ani 6 luni
2028	63 ani	63 ani”.

Totodată, este necesar unificarea stagiului de cotizare atît pentru bărbați, cît și pentru femei de 33 de ani. Astfel, la art. 42 alin. (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Se stabilește stagiul complet de cotizare de 33 de ani pentru bărbați începînd cu 1 iulie 2017, iar pentru femei începînd cu 1 iulie 2022, conform eșalonării prevăzute în tabelul nr.5.”

„Tabelul 5

De la 1 iulie	Stagiul complet de cotizare	
	Bărbați	Femei
1	2	3
2017	33 ani	30 ani 6 luni
2018	33 ani	31 ani
2019	33 ani	31 ani 6 luni
2020	33 ani	32 ani
2021	33 ani	32 ani 6 luni
2022	33 ani	33 ani”.

Ca urmare a acceptării propunerii de modificare a vârstei de pensionare de 63 de ani atât pentru bărbați, cât și pentru femei se propune modificarea corespunzătoare și la art. 15¹ alin. (1) din proiectul de lege. Astfel, cuvintele „de 65 de ani pentru bărbați și 62 de ani pentru femei” se substituie cu cuvintele „de 63 de ani pentru bărbați și femei.”.

5. Amendamentul A.R. nr. 173 din 13 decembrie 2016, referitor la completarea art. III (Legea nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat) pct. 26 din proiectul de lege cu alineatul (6), nu se acceptă din următoarele considerente.

Pensiile stabilite judecătorilor se achită conform legislației în vigoare după cum urmează: 50% din mărimea pensiei stabilite – din bugetul asigurărilor sociale de stat și 50% din mărimea pensiei stabilite inițial – din bugetul de stat.

Ulterior, pensiile judecătorilor se indexează, indexării fiind supusă doar partea pensiei achitate din bugetul asigurărilor sociale de stat. În cazul în care CNAS este obligată să efectueze recalcularea pensiilor judecătorilor în temeiul hotărârilor judecătorești irevocabile, acestea se execută întocmai, cu repartizarea sumelor pentru achitarea pe bugete de finanțare conform legislației în vigoare.

6. Amendamentul V.S. nr. 49 din 14 decembrie 2016 privind modificarea și completarea art. III (Legea nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat) și IV (Dispoziții finale și tranzitorii) din proiectul de lege, precum și propunerea de modificare a Legii nr.289-XV din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale se susține.